

บทปริทัศน์หนังสือ (BOOK REVIEW)

เพลงกระบี่ สี่จิ้นผิง

เขียนโดย People's Daily Press

แปลโดย ชาญ ธนประกอบ

บรรณาธิการปรึกษาโดย รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง

บทวิจารณ์โดย

วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย¹

เมื่อได้รับทบทวนให้วิพากษ์หนังสือจากกัลยาณมิตร ผู้เขียนก็รับปากได้อย่างสบายใจ เพราะในชีวิตอ่านหนังสือมากมายหลากหลายแนวและมีหนังสือที่ชอบอยู่เป็นจำนวนมาก แต่เมื่อถึงที่สุดแล้วต้องมาทบทวนใจให้วิพากษ์หนังสือมาสัก 1 เล่มที่ชอบและมีลักษณะเป็นเชิงวิชาการที่ไม่หนักมากจนเกินไป ผู้เขียนก็มีความหนักใจเพราะต้องตัดตัวเลือกออกไปหลายเล่ม จนที่สุดก็ได้หนังสือที่ชอบแนะนำ และคิดว่าน่าจะ “ร่วมสมัย” นั่นคือหนังสือที่มีชื่อว่า “เพลงกระบี่ สี่จิ้นผิง” ด้วยชื่อเรื่องที่เป็นเอกลักษณ์ คล้ายกับหนังสือแนวกำลังภายใน แต่การปรากฏชื่อของผู้นำประเทศที่กำลังเป็นที่จับตาจากคนทั่วทั้งโลกอย่างเช่น “สี่จิ้นผิง” ผู้นำประเทศจีนให้เจริญเติบโตอย่างก้าวกระโดด และต้องรับมือกับความท้าทายในการบริหารคนนับพันล้านคน ประกอบกับหนังสือดังกล่าวเป็น Best Seller ที่ถูกแปลและวางจำหน่ายกว่า 13 ประเทศ (ข้อมูลจากสำนักพิมพ์ ซีเอ็ด)

หนังสือที่ดีจากการแปลอย่างพิถีพิถันของ คุณชาญ ธนประกอบ ทำให้ผู้อ่านเปิดโลกทัศน์และพบว่าแม้การอ่านงานที่ถูกอ้างซ้อนกันมาหลาย ๆ ชั้น หากข้อมูลนั้นตกผลึกมาอย่างดีแล้ว “เพชรก็ยังคงเป็นเพชร” หนังสือดังกล่าวได้รวบรวมข้อคิดที่ได้จากการที่สี่จิ้นผิงได้กล่าวปราศรัย โดยมีการอ้างอิงคำจากกวีจีนโบราณ โดย People's Daily Press ได้นำมาเรียบเรียงเป็นเล่ม ดังนั้นเมื่อนับตามลำดับของการนำอ้างอิง

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Email: wisitson@npru.ac.th

ต่อนั้น งานดังกล่าวได้ผ่านการแปลเป็นไทยอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งนับได้ว่าเป็นอ้างอิงชั้นที่หลายชั้น แต่ด้วยความพิถีพิถันของการเรียบเรียงข้อมูล การขยายความจนเห็นภาพ และการขยายไปถึงประวัติที่มาของผู้ที่เขียน รวมถึงบริบทที่แสดงถึงโอกาสที่บทความได้ถูกเขียนขึ้นมา ทำให้ผู้อ่านพบว่าสิ่งที่ประเทศจีนให้ความสำคัญคือ **ประวัติศาสตร์และความภูมิใจในชาติ** ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าความเจริญของชาติจีนมาจากการไม่ลืมรากเหง้าของตนเอง สำหรับในส่วนของประวัติศาสตร์ของจีนนั้นไม่ได้ให้ความสำคัญแต่เพียงเหตุการณ์ที่เกิดในอดีตเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับ “คำสอน” และการวิพากษ์ไปจนถึงแก่น ตลอดจนโอกาสแห่งการนำมาใช้อย่างเหมาะสม สิ่งนี้คือพลังแห่งภูมิปัญญาที่จีนใช้ในการพัฒนาประเทศ

ผู้อ่านเห็นด้วยกับข้อคิดในหนังสือที่ว่า วาทะ บทความ และบทสัมภาษณ์ของประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน “สีจิ้นผิง” ได้ให้แนวคิด หลักปรัชญาการบริหารบ้านเมืองของพรรคคอมมิวนิสต์จีนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็น “สไตส์สีจิ้นผิง” โดยคำพูดของท่านมักหยิบยกมาจากบทกวี ตำรับตำรา คำคมและปรัชญาโบราณอันเลื่องชื่อที่มีความงดงาม ล้ำลึก พลิกแพลงและคมคาย ดุจการฟาดฟันด้วยเพลงกระบี่แห่งจิตวิญญาณของชนชาติจีนอันเป็นมรดกตกทอดผ่านยุคสมัย ถูกขัดเกลาด้วยสายธารแห่งกาลเวลา และยังคงส่งอิทธิพลต่อชนชาติจีนในยุคปัจจุบัน สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า “สีจิ้นผิง” เป็นนักอ่านชั้นเยี่ยมและเป็นผู้ที่อ่านขั้นสูงที่สามารถหยิบยกเอากระบวนท่าสำคัญที่ได้จากการอ่านมาพลิกแพลงเป็นการพูดได้อย่างคมคาย คงต้องขอบคุณผู้แปลที่ทำให้คมกระบี่ดังกล่าวได้ขยายเขตแดนมาให้คนไทยอย่างเราได้นำมาไตร่ตรองและปรับใช้

เมื่อพิจารณาในหนังสือจะพบว่าแบ่งหัวข้อในแต่ละหมวดทั้งหมด 13 หมวด อันประกอบไปด้วย 1) การเคารพประชาชน 2) การปกครอง 3) การสร้างคุณธรรม 4) การบำเพ็ญตน 5) การปฏิบัติ 6) การเรียนรู้ 7) การใช้ผู้ทรงภูมิ 8) ไต้ฟ้า 9) การปกครองที่โปร่งใส 10) ความเชื่อมั่น 11) นวัตกรรม 12) นิติรัฐ และ 13) วิชาวิธี ซึ่งแต่ละบทควรคุณค่าต่อการอ่านเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการวิพากษ์ในครั้งนี้ขอเสนอเพียงบางประเด็นในหมวดที่ 6) การเรียนรู้

ผู้อ่านชอบแนวคิดที่มาจาก ขงจื๊อ ที่ว่า “เรียนรู้โดยปราศจากการไตร่ตรองย่อมไม่รู้ คิดไตร่ตรองแต่ไม่เรียนรู้ก็สูญเปล่า” ข้อความสั้น ๆ จากปราชญ์โบราณยังคงร่วมสมัย แม้ปัจจุบันจะเป็นยุคที่สารสนเทศมีท่วมท้น มนุษย์สามารถสืบค้นข้อมูลและเรียนรู้จากมือถือได้ไม่ยาก แต่พบว่าสิ่งที่ยากคือการเรียนรู้ที่มีการ ไตร่ตรอง เมื่อขาดการไตร่ตรองจึงทำให้เกิดความเชื่อในทุกข่าวที่เสพ แต่ด้วยการ “ไตร่ตรอง” จะช่วยให้ข้อมูลที่กระจัดกระจายมากมายกลายเป็น “ปัญญา” ได้ ในขณะเดียวกัน “การไตร่ตรองที่ดี” ก็จำเป็นต้องมีเรียนรู้ควบคู่ไปด้วย เพื่อเปลี่ยนให้สิ่งที่รับรู้ด้วยอารมณ์กลายเป็นการรับรู้ด้วยเหตุผล ในบทนี้ให้ข้อคิดที่น่าสนใจว่าในช่วง 50 ปีที่ผ่านมา ถึงแม้ว่ามนุษยชาติได้มีการสร้างองค์ความรู้มาแล้วกว่า 3 พันปี แต่ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีให้ต้องตระหนักว่าการเรียนรู้จากข้อมูลที่ท่วมท้นมีความสำคัญ ผู้เขียนนึกถึง คำของ เซอร์ไอแซค นิวตันที่ว่า “If I have seen further it is by standing on the shoulders of Giants.” (5 กุมภาพันธ์ 1675) มนุษยชาติต้องขอบคุณการแผ้วทางความรู้จากบรรพบุรุษในอดีต ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่ถูก หรือผิด สิ่งเหล่านั้นล้วนเป็นประสบการณ์และสร้าง “การเรียนรู้” อีกประโยคหนึ่งที่กินใจผู้อ่านมากก็คือ “ความรู้ดังคันศร ความสามารถดุจหัวธนู ความรู้นำทางจึงจะยิงถูกเป้า พึงจักเรียนรู้ประสบการณ์ของผู้อื่นอย่าให้พลาดโอกาสได้ความรู้..” ซึ่งในบทดังกล่าวได้สอนให้รู้จักเรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ ความสำเร็จ

นั้น ไม่อาจตัดขาดจากกันได้ระหว่างความรู้ที่สั่งสมกับการใช้ความสามารถจากการใช้ความรู้ ดังนั้นเมื่อมีสองสิ่งที่ทำควบคู่กันก็จะเกิดประสบการณ์ที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

ด้วยความหนาของหนังสือ 439 หน้า การวิพากษ์จนเหมือนการอวยหนังสือเล่มนี้ อาจทำให้ผู้ที่ยังไม่เคยอ่านหนังสือเล่มนี้ยังมีความสงสัย เพราะเป็นเพียงคำบอกเล่าจากมุมมองของคนที่ชอบประวัติศาสตร์ และชื่นชอบแนวคิดการบริหารตามแนวปรัชญาตะวันออก ผู้วิจารณ์จึงอยากเชิญชวนให้ผู้ที่สนใจหนังสือที่ควรค่าแก่การอ่าน ได้มีโอกาสสัมผัสแนวคิดดี ๆ จากหนังสือเล่มเต็มด้วยตนเอง แล้วท่านจะพบว่าเวลาที่อยู่กับหนังสือเล่มนี้คุ้มค่าในทุกนาทีที่ได้อ่าน